

nødvendigt for en sådan beskyttelse, jf. herved også Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 11.

Lovgivningsmagten kan endvidere gennemføre visse almene reguleringer af forsamlingsfrihedens grænser, og overtrædelser heraf kan medføre et strafansvar for forsamlingsdeltagerne, uden dog at forsamlingen af den grund kan forbydes. Sådanne reguleringer omfatter almindelige bestemmelser, som også gælder for deltagere i forsamlinger. Det er f.eks. straffelov, nærings- og beværterlove, epidemilove mv. Lovgivningsmagten kan også fastsætte regler, der alene retter sig mod forsamlinger, så længe der ikke hermed tilsigtes indgreb i formålet med forsamlingsfriheden. Det kan f.eks. være regler om musikudøvelse, lotteri, indtagelse af spiritus eller anvendelse af transportmidler.

Der henvises til betænkningen side 54-60.

5.3.1.1.3. *Politi-loven fra 1863 om Københavns politi og politi-loven fra 1871 om politiet uden for København* indeholder som henholdsvis § 12 og § 10 enslydende bestemmelser om offentlige forsamlinger.

Efter bestemmelserne skal politiet ved offentlige forsamlinger under åben himmel yde bistand til at opretholde orden. Opstår der uorden, som udarter til voldelig adfærd, kan politiet kræve forsamlingen hævet. Efterkommes politiets krav ikke, kan politiet selv erklære forsamlingen for ophævet og skride ind som ved opløb, jf. nedenfor under pkt. 5.3.1.2.

Ved offentlige forsamlinger, der ikke foregår under åben himmel, kan politiet efter anmodning fra forsamlingens leder yde bistand til opretholdelse af orden. Politiet kan endvidere på lederens begæring eller, når der opstår ufred eller slagsmål, anholde eller med magt fjerne fredsforstyrrelserne.

Bestemmelserne supplerer grundloven ved bl.a. at regulere politiets beføjelser over for forsamlinger, som ikke kan forbydes på forhånd, jf. grundlovens § 79 modsætningsvis og ovenfor under pkt. 5.3.1.1.2.

Der henvises til betænkningen side 60-62.

5.3.1.1.4. Det følger af *normalpolitivedtægten* § 8, stk. 1, at optog og møder på veje skal anmeldes ved personlig henvendelse til politiet senest 24 timer før, de skal finde sted. Anmeldelsen skal foretages af arrangøren eller en af denne befuldmagtiget person og indeholde en angivelse af tidspunkt, rute og mødested. Politiet kan foreskrive ændring heraf, når det må anses for påkrævet af hensyn til færdslen. De anvisninger, som politiet giver vedrørende ordenens overholdelse, skal iagttages.

Bestemmelsen omfatter optog og møder på enhver offentlig eller privat gade, vej, plads, bro, tunnel, pas-

sage, sti, trappe eller lignende areal, der benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter.

Tilsidesættes anmeldelsespligten efter bestemmelsen, kan arrangøren ifalde strafansvar, men forsamlingen bliver ikke ulovlig og kan således ikke forbydes af den grund. 24 timers fristen i bestemmelsen er ikke absolut. Hvis det ikke har været muligt at overholde fristen, fordi arrangementet ikke har været planlagt så lang tid i forvejen, er det tilstrækkeligt, at anmeldelsen indgives til politiet umiddelbart efter, at beslutningen om arrangementet er truffet.

Det antages, at politiet kan give påbud om ændring af tidspunkt, rute og mødested for arrangementet af hensyn til færdslen. Et krav om nyt tidspunkt kan derimod ikke begrundes i, at det valgte tidspunkt er ubejlejlighedsfuldt for politiet, f.eks. fordi der samtidig er et andet møde et andet sted i politikredsen. Ændringerne må ikke være af en sådan art, at optøget eller mødet får en anden karakter. I *Normalpolitivedtægten* kommentarer, 2. udgave 1981, s. 123 er det som eksempel anført, at arbejdere, der vil demonstrere foran Arbejdsretten, ikke kan henvises til at demonstrere på fælleden, jf. betænkningen side 62f, hvor der også henvises til, at det i den nævnte kommentar til *Normalpolitivedtægten* anføres, at politiet kan give anvisninger af hensyn til opretholdelse af orden, dog ikke ud over, hvad der i øvrigt følger af *politivedtægten*, *færdselsloven* eller anden lovgivning. Der må derimod accepteres en vis udvidelse af handlefriheden i forbindelse med lovlige forsamlinger og demonstrationer. Visse gener, f.eks. råben, højroret sang, kortvarige færdselshindringer, som vil kunne straffes, hvis de var forvoldt af enkeltpersoner eller af tilfældigt sammenstillede personer, vil ofte være acceptable, når de fremkaldes af lovlige forsamlinger. Noget ganske andet er gener forårsaget af forsamlinger, der direkte søger at skabe dem.

5.3.1.1.5. Efter *Den europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 11, stk. 1*, har enhver ret til frit at deltage i fredelige forsamlinger og til foreningsfrihed, herunder ret til at oprette og slutte sig til fagforeninger for at beskytte sine interesser.

Det følger endvidere af bestemmelsens stk. 2, at der ikke må gøres andre indskrænkninger i udøvelsen af disse rettigheder end sådanne, som er foreskrevet ved lov, og er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige tryghed, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Der henvises til betænkningen side 63.